

Quick Scan Flora en Fauna

Jhr. dr. Sandbergstraat 47
Leuvenum

Quick Scan Flora en Fauna

Jhr. dr. Sandbergstraat 47
Leuvenum

Titel	Quick Scan Flora en Fauna Jhr. dr. Sandbergstraat 47 Leuvenum
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	29 september 2016
Status	definitief 4 ^e versie

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

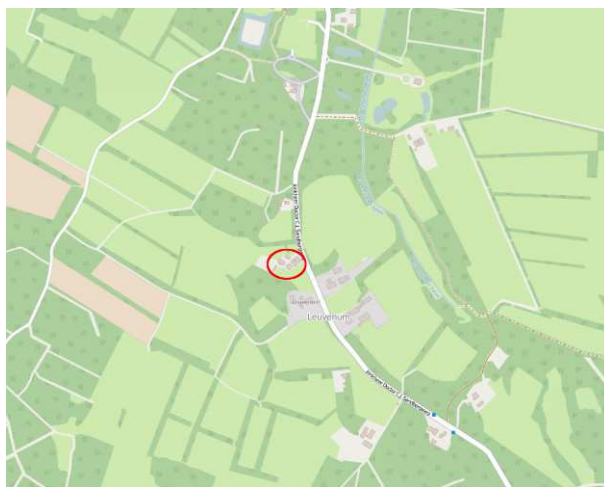
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	1
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	3
2	Beschermde gebieden	4
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	4
2.2	Effecten NNN	4
3	Beschermde soorten	6
3.1	Planten	6
3.2	Zoogdieren	6
3.3	Vleermuizen	6
3.4	Vogels	7
3.5	Amfibieën	9
3.6	Reptielen	9
3.7	Vissen	9
3.8	Ongewervelden	10
3.9	Samenvatting	10
4	Conclusies	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	11
4.3	Maatregelen	11
5	Bronnen	12

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Jhr. dr. Sandbergweg in Leuvenum bevindt zich een voormalig agrarisch bedrijf (fig. 1). Het voornemen bestaat om de locatie te herbestemmen tot de functie wonen. In dit kader wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de provinciale structuurvisie/verordening.

Figuur 1. Leuvenum met globale ligging plangebied (rood).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is, zover mogelijk en nodig, gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de website van Waarneming.nl. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van Synbiosys.alterra.nl en de digitale atlas van provincie Gelderland. Op 29 oktober 2015 is het plangebied

1.3 Plangebied

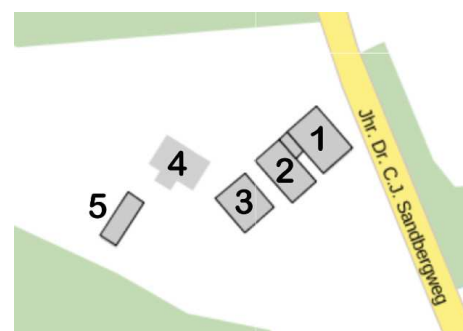
bezoekt. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling). In het zomerhalfjaar van 2016 is aanvullend onderzoek gedaan naar het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en Huismus.

Het plangebied wordt gevormd door het erf van een voormalig agrarisch bedrijf aan de Jonkheer doctor Sandbergstraat 47 in Leuvenum (fig. 2). Op het erf staan vijf gebouwen (fig. 3). De meeste gebouwen en aanpassingen stammen uit de jaren zestig, maar de woning heeft oudere elementen. De losstaande stal is recenter aangepast. De vijf gebouwen zijn achtereenvolgens:

1. Een boerderijwoning met een woondeel, een stal en een zolder. Het gebouw heeft bakstenen gevels zonder spouw en een golfplaten dak. Het dakbeschot bestaat uit tempexplaten die in de nok ontbreken en op verschillende andere plaatsen wijken.
2. Een stal met zolder geschakeld aan de woning. Het gebouw beschikt over bakstenen gevels zonder spouw en een pannendak zonder beschot.
3. Een losstaande stal zonder zolder. De gevels zijn van baksteen zonder spouw. Het dak bestaat uit golfplaat met een beschot van hardschuimen isolatieplaten. De platen ontbreken in de nok en de nok zelf wordt gevormd door een lichtkoepel.
4. Een open kapschuur van enkelwandig hout een golfplaten dak zonder beschot.
5. Een lage kippenschuur van enkelwandig hout en een golfplaten dak. Dakbeschot ontbreekt met uitzondering van het achterste deel. Hier zijn over een lengte van zo'n drie meter planken tegen de onderzijde aangebracht. Het beschot is aan de zijkant open en sommige planken wijken.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied met de projectgrens in geel.

Figuur 3. Huidige situatie plangebied met individuele gebouwen.

Rond de gebouwen bestaat het erf voornamelijk uit gazon en ruig grasland. Aan de straatzijde is bij de woning enige begroeiing aanwezig in de vorm van een ligusterheg en wat lage struikjes. Ten noordwesten van gebouw 2 staat een losse haag met wilgenstruweel en braam. Het erf ligt in een agrarisch gebied met veel groene landschapselementen in de vorm van bosperceeltjes, grote oude hagen en boomsingels. Het plangebied grenst in het zuiden en noorden aan dergelijke elementen. In en rond het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig.

Figuur 4. Noordelijke gevels van vlnr gebouw 1, 2 en 3.

Figuur 5. Gebouw nr. 4.

Figuur 6. Gebouw nr. 5.

1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om de agrarische bestemming te wijzigen in een woonbestemming. Daartoe wordt de huidige bebouwing gesloopt en vervangen door twee woningen en een gemeenschappelijk bijgebouw (fig. 7). De oppervlakte van het erf wordt beperkt. De zuidwestgrens komt te lopen langs de huidige losstaande stal.

Figuur 7. Plangebied met verkavelingsplan.

2 Beschermde gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het plangebied ligt in Natura 2000-gebied Veluwe en maakt ook deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN = voormalige EHS). In Natura 2000-gebieden zijn erven geëxclaveerd. Dit geldt ook voor het plangebied voor zover het de (voormalige) gebouwen en het directe erf er omheen betreft. Aan de noordzijde en zuidzijde vallen delen van het plangebied binnen het Natura 2000-gebied. De feitelijke ingrepen (sloop en nieuwbouw) spelen zich in het geëxclaveerde deel af, maar mogelijk overschrijdt het bouwblok van de gemeenschappelijke schuur net de grens met het Natura 2000-gebied. Als dit het geval is gaat het om een gering aantal vierkante meters. Wat het GNN betreft, valt het plangebied grotendeels binnen de Groene ontwikkelingszone (GO). In de GO zijn ontwikkelingen onder voorwaarden toegestaan. De haag ten noordwesten van gebouw 2 valt wel onder het kerngebied van het GNN. Mogelijk overschrijdt het bouwblok van de gemeenschappelijke schuur net de grens met dit kerngebied.

Figuur 8. Ligging plangebied (rood) t.o.v. Natura 2000 (groen). De projectgrens is bij benadering weergegeven.

Figuur 9. Ligging plangebied (rood) t.o.v. GNN (donkergroen) en Groene ontwikkelingszone (lichtgroen). De projectgrens is bij benadering weergegeven.

2.2 Effecten beschermde gebieden

Een negatief effect op het Natura 2000-gebied is uitgesloten op grond van de geringe schaal van de ontwikkeling en het toekomstige gebruik in relatie tot de huidige bestemming. Verder vindt de ontwikkeling buiten het Natura 2000-gebied plaats, hoewel een kleine overschrijding van de gebiedsgrens niet geheel kan worden uitgesloten. De eventuele overschrijding is dermate klein dat een wezenlijk effect op het Natura 2000-gebied is uit te sluiten. Vanuit een goede ruimtelijke ordening dient afgewogen worden of de indeling acceptabel is.

Ontwikkelingen in de GO moeten passen bij het karakter van de zone. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. In geval van bouwplannen is er sprake van een kwaliteitsverbetering bij sloop en of hergebruik van vrijkomende bebouwing (functieverandering) of bij ontwikkeling van nieuwe natuur. De rood-rood en rood-groenverhoudingen van de nieuwe situatie ten opzichte van de oude situatie bepalen de aanvaardbaarheid. Specifiek in de Groene Ontwikkelingszone geldt de bijdrage die aan de gewenste natuurontwikkeling geleverd wordt. Aangenomen is dat het project aan deze criteria voldoet, maar de afweging valt buiten het kader van dit onderzoek.

3 Beschermde soorten

3.1 Planten

De begroeiing van het plangebied bestond uit voornamelijk uit grasland in de vorm van gazon en tredvegetatie rond de gebouwen en verder uit weiland. Kleine oppervlakten werden ingenomen door pionierbegroeiing tussen (half)verharding en ruigte onder opgaande begroeiing. In alle gevallen ging het om soortenarme vegetaties van voedselrijke bodem. Er kwamen algemene soorten voor als Gestreepte witbol, Gewoon biggenkruid, Grote brandnetel, Hondsdraf, Stinkende gouwe, Canadese fijnstraal, Klein kruiskruid, Bastaardwederik sp. en Gewone braam. De aangetroffen soorten zijn algemeen en onbeschermd. Hoewel het vegetatieonderzoek in een minder geschikte periode is uitgevoerd, is er geen aanleiding om binnen het plangebied beschermde of bedreigde botanische waarden te verwachten

3.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. Er zijn geen zoogdieren in het plangebied waargenomen. Wel waren sporen van kleine zoogdieren aanwezig in de vorm van holen. In de gebouwen lagen her en der uitwerpselen van de onbeschermdde Huismuis. Het terrein is geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren van het landelijk gebied, zoals Huisspitsmuis, Veldmuis, Egel en Mol. De strikter beschermde kleine zoogdieren (tabel 2 of 3) - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis - komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt als leefgebied. De grotere zoogdieren zijn op deze locaties alleen als passant te verwachten, met uitzondering van Steenmarter. Deze soort is kenmerkend voor gebouwen. In de gebouwen zijn geen sporen gevonden die wijzen op gebruik door Steenmarter.

3.3 Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quick scan. Wel is de potentie onderzocht van het terrein voor vleermuizen en is zo mogelijk gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Binnen het plangebied staan geen bomen die over potentiële holten beschikken. Hiervoor zijn de bomen te jong. De gebouwen zijn matig geschikt voor vleermuizen, omdat spouwen ontbreken en ruimten onder het dak ontbreken of te open zijn. De gebouwen zijn met name geschikt voor soorten die niet gebonden zijn aan kleine besloten ruimten, zoals Grootoorvleermuis. De gebouwen hebben ook potentie voor kleine zomer- en paarverblijven van diverse soorten. Dergelijke verblijven van één of enkele individuen kunnen zich bijvoorbeeld achter luiken en lijsten bevinden. Alle gebouwen, met name zolders, ruwe muren, horizontale vlakken en potentiële invliegopeningen, zijn gecontroleerd op vleermuisuitwerpselen. Hieruit zijn geen sporen naar voren gekomen die wijzen op de aanwezigheid van kolonies vleermuizen. Als winterverblijf zijn de gebouwen in de huidige staat niet geschikt. Aan paarverblijven en kleine zomerverblijven worden weinig of andere eisen gesteld. Dit soort verblijven is op grond van de inspectie niet uit te sluiten. Het terrein is niet van belang voor vlieg- of foerageerroutes. Omdat de gebouwen enige potentie hebben als verblijfplaats voor vleermuizen is in het zomerhalfjaar van 2016 een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het terrein is viermaal bezocht tussen juni en

september 2016. In onderstaande tabel zijn de details van de bezoeken weergegeven.

Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
30-05-2016	Kraamkolonies	Ochtend	03:10 – 05:10	16 °C	2 Bft	Bewolkt, droog
24-06-2016	Kraamkolonies	Avond	22:00 – 24:00	18 °C	0 Bft	Onbewolkt
25-08-2016	Paarverblijven	Ochtend	04:30 – 06:30	15 °C	0 Bft	Onbewolkt
25-09-2016	Paarverblijven	Avond + Ochtend	23:00 – 24:00 + 05:30 – 07:30	15 °C > 12 °C	0 Bft	Onbewolkt

Het gebied is in het voorjaar bezocht vanaf zonsondergang of tot zonsopgang. De bezoeken hadden een duur van ongeveer twee uur. De focus van het onderzoek lag in het voorjaar op kraamkolonies. In het najaar lag de focus op paar- en winterverblijven van vleermuizen. Deze bezoeken begonnen later op de avond of duurden langer in verband met de balts die later op de avond begint. In het najaar is speciale aandacht besteed aan nachtelijk zwermen, dat kan duiden op massawinterverblijven. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door de heer M. Bleijerveld. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van twee bat detectors, namelijk een Petterson D240x en een Elekon Batlogger M. Het laatste apparaat maakt van alle geluidswaarnemingen een hoogwaardige opname voor een geluidsanalyse met het programma Batscope. Verder is zonodig een kijker gebruikt.

Resultaten voorjaarsonderzoek

In het voorjaar was er weinig activiteit waarneembaar in het plangebied. Tegen zonsopgang trokken regelmatig Gewone en enkele Ruige dwergvleermuizen langs, met name via de weg. Hierna nam de activiteit sterk af. In de avond zijn weinig vleermuizen waargenomen. Af en toe vloog een Gewone dwergvleermuis langs en verder vlogen enkele Rosse vleermuizen hoog over. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen en ook is geen zwermgedrag vastgesteld. Op grond hiervan is geconcludeerd dat er zich in het voorjaar geen verblijfplaatsen in het plangebied bevonden.

Resultaten najaarsonderzoek

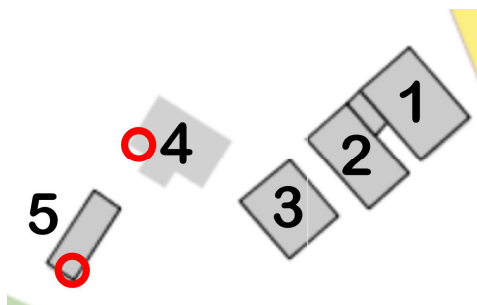
In het najaar was regelmatig een langsvliegende Gewone dwergvleermuis in het plangebied te horen die baltste. De baltsroute liep richting de naburige woning (nr. 47). De balts is op beide bezoekdata en zowel 's avonds als 's morgens gehoord, behalve op de ochtend van 25 september. Het is niet wat hier de reden van is. Er is in het najaar geen zwermgedrag waargenomen en ook zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen. Op grond hiervan is geconcludeerd dat het paarverblijf van de baltsende vleermuis zich elders bevond.

3.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. In en rond het

plangebied waren enkele vogelsoorten aanwezig, waarvan de aanwezigheid vooral is terug te voeren op de bossen rond het plangebied. Er waren soorten aanwezig als Goudvink, Zwarte specht, Goudhaantje, Vink, Winterkoning, Roodborst, Heggenmus, Merel, Zanglijster, Koperwiek, Koolmees, Pimpelmees en Staartmees. Een deel van de soorten zal binnen het plangebied broeden. In de stallen zijn oude nesten gevonden van Boerenzwaluw en in nissen nesten van niet nader te specificeren soorten, vermoedelijk Spreeuw.

Ten aanzien van broedvogels met een vaste nestplaats is het plangebied potentieel geschikt voor Steenuil, Kerkuil en Huismus. In de kapschuur (nr. 4) en de kippenschuur (nr. 5) waren Kerkuilen aanwezig (fig. 10). Het ging om twee uilen die zich in een richel achter een balk van de kapschuur bevonden (fig. 12) en om één exemplaar dat zich tussen het beschot van de kippenschuur bevond (fig. 11). Op de betreffende locaties waren veel sporen van Kerkuil zichtbaar in de vorm van veren, uitwerpselen en braakballen. Uit inspectie van de twee locaties en uit navraag bij de Kerkuilenwerkgroep (dhr. Harry Toorman) blijkt dat de locatie niet in gebruik is als nestplaats. In de omgeving van het plangebied komen twee broedlocaties voor, te weten bij nummer 31 en 36 (fig. 13). Wel kan het plangebied beschouwd worden als rust- en verblijfplaats.

Figuur 10. Locaties Kerkuilen binnen het plangebied.

Figuur 11. Locatie verblijfplaats Kerkuil in de kippenschuur.

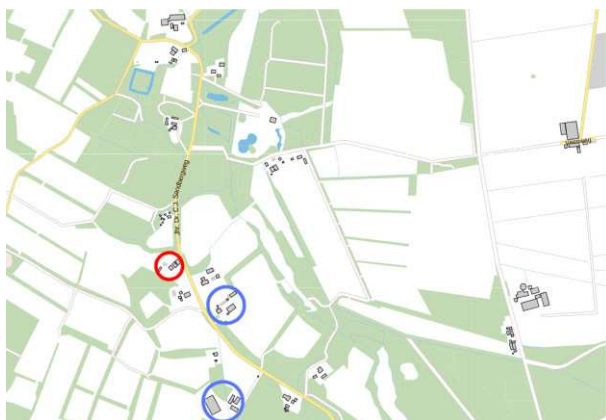

Figuur 12. Locatie verblijfplaats Kerkuil in de kapschuur.

Figuur 12. Eén van de verstoorde Kerkuilen in een boom buiten het erf.

Steenuil was niet op het erf aanwezig en alle potentiële nestlocaties zijn geïnspecteerd. Er zijn geen sporen van deze soort gevonden. Op grond hiervan wordt de aanwezigheid van vaste nestlocaties van Steenuil uitgesloten. De gebouwen zijn tot slot geschikt als nestplaats voor Huismus. De soort was niet op het terrein aanwezig, maar onder het dak van de woning was op één locatie wel nestmateriaal te zien dat kan duiden op nestplaatsen van Huismus. Op grond hiervan is het plangebied in het voorjaar van 2016 nader onderzocht op nestplaatsen van Huismus. Hiervoor is het terrein op 27 mei in de vroege ochtend onderzocht op aanwezigheid van Huismussen en op nestindicerend gedrag, zoals in- en uitvliegen van besloten ruimten, slepen met nestmateriaal of voedsel en zangposten. Het bleek echter dat Huismus in het geheel niet aanwezig was op het terrein. Tijdens geen van de bezoeken in 2015 en 2016 is de aanwezigheid van Huismus vastgesteld. Op grond hiervan is geconcludeerd dat het plangebied geen nestplaatsen van Huismus herbergt.

Figuur 13. Voorkomen van nestplaatsen van Kerkuil (blauw) in de omgeving van het plangebied (rood).

3.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het terrein beschikt niet over oppervlaktewater en is daarom ongeschikt als voortplantingsbiotoop. In de omgeving komen alleen droge greppels voor. Op grond hiervan zijn slechts algemene soorten van tabel 1 te verwachten, zoals Bruine kikker en Gewone pad. Als landbiotoop is het plangebied voor de genoemde soorten weinig geschikt. Amfibieën kunnen bijvoorbeeld voorkomen onder het struweel van de haag. De gebouwen en het erf er omheen is niet geschikt als leefgebied voor amfibieën.

3.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied biedt voor geen van de Nederland voorkomende reptielen een geschikt leefgebied, maar aan de randen van de bosgebieden zou Hazelworm (tabel 3) voor kunnen komen. Een negatief effect op deze soort als gevolg van de ontwikkeling is uit te sluiten.

3.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een effect op vissen in het algemeen is daarom uit te sluiten.

3.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

3.9 Samenvatting

In het plangebied is het voorkomen van licht beschermde zoogdieren en amfibieën van tabel 1 te verwachten. In opgaande begroeiing en in de gebouwen moet rekening worden gehouden met broedvogels zonder vaste nestplaats. Tijdens het veldbezoek zijn aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een vaste nestplaats van Kerkuil. Tevens zijn vaste nestplaatsen van Huismus niet geheel uit te sluiten. Tot slot is het voorkomen van kleine zomerverblijfplaatsen van vleermuizen is niet uit te sluiten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN					
		GEEN	PLANT	TABEL 1 (ALGEMEEN)	TABEL 2 (LICHT)	TABEL 3 (STRENG)	VOGELS
Planten		X					
Zoogdieren	Kleine soorten			Aanwezig			
Vleermuizen	Foerageerfunctie: Alleen langsvliegend					Verwaarloos baar	
Vleermuizen	Alleen kleine zomer/paarverblijven	X					
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats						Waarsch
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X					
Amfibieën				Mogelijk			
Reptielen		X					
Vissen		X					
Ongewervelden		X					

4 Conclusies

4.1 Beschermde gebieden

Het plangebied maakt deel uit van de Groene ontwikkelingszone (GO) binnen het GNN en grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Op ecologische gronden is van de ontwikkeling geen negatief effect te verwachten op de natuurwaarden van de beschermde gebieden. Wel dient te worden afgewogen of de ontwikkeling voldoet aan de criteria van de GO. Dit valt buiten het kader van dit onderzoek. Tevens dient nader te worden onderzocht of het bouwblok van de gemeenschappelijke schuur de grens met het kerngebied van het GNN en het Natura 2000-gebied overschrijdt.

4.2 Beschermde soorten

In het plangebied zijn licht beschermde soorten van tabel 1 uit de soortgroepen zoogdieren en amfibieën te verwachten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met broedsels van vogels zonder vaste nestplaats. De broedsels kunnen aanwezig zijn in zowel struikgewas als de gebouwen. Uit het onderzoek blijkt dat het erf is te beschouwen als vaste rust- en verblijfplaats van Kerkuil.

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet zolang het een ruimtelijke ingreep betreft. Broedsels van vogels en de dieren zelf kunnen schade ondervinden wanneer de uitvoering in het broedseizoen plaatsvindt. Dit is verboden volgens de FF-wet. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn jaarrond beschermd, tenzij blijkt dat het verdwijnen van een dergelijke locatie geen wezenlijk effect heeft op het totale leefgebied van de soort. Door de sloop gaat een vaste rust- en verblijfplaats van Kerkuil verloren. Na beschouwing van de omgeving en consultatie van de dhr. Harry Toorman (Kerkuilenwerkgroep) is geconcludeerd dat het plangebied geen essentiële locatie is het netwerk van rust- en verblijfplaatsen van kerkuilen. In het kleinschalige gebied rond Leuvenum komen in een straal van vijf kilometer voldoende erven voor die over potentiële verblijfplaatsen beschikken en ook de twee nestlocaties nabij het plangebied zijn buiten de broedtijd in gebruik als rust- en verblijfplaats. Er bestaat daarom geen noodzaak voor mitigatie of compensatie van de rust- en verblijfplaats van Kerkuil.

4.3 Maatregelen

Er dient bij de uitvoering rekening gehouden te worden met de broedtijd van vogels. In dit verband dient het rooien van groen en het slopen van de bebouwing buiten het broedseizoen te gebeuren, tenzij een inspectie aantoont dat er geen broedsels voorkomen. De piek van het broedseizoen valt in de periode van half maart tot half juli. Eerdere en latere broedgevallen zijn mogelijk, met name van duiven. In de periode november-februari is de kans op broedgevallen zeer klein. Vanuit de FF-wet zijn geen verdere maatregelen vereist. Ook is geen ontheffing nodig, mits rekening wordt gehouden met broedvogels.

5 Bronnen

Creemers, R. & Delft, J. van. 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.

www.gelderland.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.waarneming.nl

Rogier Lange et al. 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet (Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten) en ten aanzien van het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) middels het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies/verordeningen.

Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart - 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is door de Minister van (destijds) LNV nieuw beleid voor het beoordelingskader van Flora- en faunawet ontheffingaanvragen aangekondigd. Met dit nieuwe

beleid is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de 'functionele leefomgeving' van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Door uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) moet een dergelijke werkwijze echter zorgvuldig worden onderbouwd waarbij er toch sprake kan zijn van een ontheffing.

Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

Natuurbeschermingswet

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ. Voor alle Natura 2000 gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie

Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.